

Moral Education, 2017 EC, Grade 6 model exam

Grade 6 · Moral Education · 2017 E.C.

MARKING KEY — CONFIDENTIAL

Time allowed: 120 minutes

Questions: 34

Total marks: 34

1. ሀላፊነትን መወጣት ስንል ምን ማለታችን ነው? (1)
- A. የሚጠበቅብንን ተግባር በአግባቡ ማሟላት ማለት ነው
B. ራሳችንን መጠበቅ ማለት ነው
C. ለምናደርገው ነገር ተጠያቂ መሆን ማለት ነው
D. ✓ ሁሉም

Answer: D

Fulfilling responsibility means doing what is expected of you, taking care of yourself, and answering for what you do. All three are true, so the answer is all of them.

2. ከሚከተሉት ውስጥ ከግል ልላፊነት ውስጥ የሚመደበው የቱ ነው? (1)
- A. የሀገር ፍቅር ስሜት ማሳደግ
B. ✓ በጓደኛ አለመቅናት
C. ግብር በወቅቱ መክፈል
D. ህግና ደንብ ማክበር

Answer: B

Not being jealous of a friend is something you control in your own heart, so it is a personal responsibility. The other three are duties you owe to the country.

3. ሀገራዊ ሀላፊነት ያልሆነው የቱ ነው? (1)
- A. ✓ የግል ጤንነት መገንዘብ
B. ግብር በወቅቱ መክፈል
C. ህግና ደንብ ማክበር
D. የሀገር ፍቅር ስሜት ማሳደግ

Answer: A

Caring about your own health is a personal responsibility, not a national one. Paying tax, obeying the law and loving your country are all duties toward the nation.

4. የግል ሀላፊነት መወጣት የሚያመጣው አወጋጋዊ ውጤት ውስጥ የማይካተተው የቱ ነው? (1)
- A. የቤተሰብ ደስታ
B. ለታናናሾች አርዳያ መሆን
C. ✓ እርስ በእርስ መጋጨት
D. የአዛውንቶች ምርቃት

Answer: C

When you do your duties well you make your family happy, set an example and earn blessings from elders. Quarrelling with each other is a bad outcome, so it does not belong.

5. ጠንካራ የስራ ባህል ምን ይወክላል? (1)
- A. እሴትን
B. ወግን
C. ልምድን
D. ✓ ሁሉም

Answer: D

A strong work culture is built from the values, the customs and the habits a people share. Because each of the three is part of it, the answer is all of them.

6. ጠንካራ የስራ ባህል እንደ ሀገር ምን ጠቀሜታ አለው? (1)

- A. የሀገር ፍቅር ስሜት እንዲኖር
B. በነፃነት ለመኖር
C. ብዙሀኑን ተቀብለን እንድንኖር
D. ✓ ሁሉም

Answer: D

When people work hard the country grows, so citizens love their country, live independently and work together with people who are different from them.

7. የታታሪ ሠዎች ባህሪ ያልሆነ የቱ ነው? (1)

- A. በጋራ ማጥናት
B. ስዓት ማክበር
C. ✓ ያልገባቸውን አለመጠየቅ
D. በክበባት መሳተፍ

Answer: C

Hardworking people ask questions when they do not understand something. Staying quiet about what you did not understand is not a habit of a diligent person.

8. አንድ ሠው በግብረገብ ምሉዕ ነው ሲባል ምን ማለታችን ነው? (1)

- A. ታዛዥ ያልሆነ
B. ተግባሩና ምግባሩ ሲለያይ
C. ስነምግባር የጎደለው
D. ✓ ተግባሩና ምግባሩ ሲመሳሰል

Answer: D

A person of full moral character does what he says and says what he does. So integrity means his actions and his conduct match.

9. ከሚከተሉት ውስጥ አንዱ የግብረገብ ምሉዕነት የተላበሠ ሠው መገለጫ ያልሆነው የቱ ነው? (1)

- A. በራስ መተማመን
B. ርኅራሄ
C. ሀቀኝነት
D. ✓ ተለዋዋጭነት

Answer: D

Someone with full moral character is confident, kind and honest. Being changeable from one moment to the next is not a sign of integrity.

10. ከሚከተሉት ውስጥ የግብረገብ ምሉዕነት ጠቀሜታ ያልሆነውን የቱ ነው? (1)

- A. የሀገርን እድገት ያፋጥናል
B. መሠኝነት ይቀንሳል
C. ✓ ስርቆት ይጨምራል
D. የትምህርት ጥራት ይጨምራል

Answer: C

Integrity helps a country grow, cuts corruption and improves schooling. More stealing is a harm, so it is not a benefit.

11. ከሚከተሉት ውስጥ አንዱ ህይወታችንን በምሉዕነት ለመምራት ይጠቅማል ? (1)

- A. በገንዘብ ሀብታም ሆኖ መገኘት
B. ስኬታማ መሆን
C. የቤተሰብ እርካዳታ መጠበቅ
D. ✓ ሀቀኛ መሆንና በራስ መተማመን

Answer: D

Living a full and upright life comes from being honest and believing in yourself. Money or success alone does not give you that.

12. በግብረ ገብ ምሉእነት ራሳቸውን የሚመሩ ሰዎች ያሉት ማህበረሰብ የሚያገኘው የቱ ነው? (1)

- A. በሌሎች ልፋት ጥቅም ማግኘት
B. ✓ ጠንካራ የስራ ባህል አላቸው
C. ማህበራዊ ግንኙነት ጠንካ አለመሆን
D. ራሳቸው ከሌሎች አስበልጦ ማየት

Answer: B

A society of people who guide themselves by good morals ends up working hard together. The other choices describe selfishness and weak relationships.

13. ከሚከተሉት ውስጥ የታታሪ ተማሪ መገለጫ ያልሆነው የትኛውም ነው? (1)

- A. የቤት ስራቸውን በሰአቱ ያጠናቅቃሉ
B. ✓ ከትምህርት ቤት ያለ አግባብ ይቀራል
C. በመማር ሂደት ውስጥ ንቁ ተሳትፎ ያደርጋሉ
D. በተጓዳኝ ክብባት ይሳተፋሉ

Answer: B

A hardworking student comes to school, joins in and finishes homework on time. Missing school without a proper reason is the opposite.

14. ከሚከተሉት ውስጥ የጠንካራ የስራ ባህል ጠቀሜታ አይደለም? (1)

- A. ከድህነት እና ከኋላ ቀርነት ለመላቀቅ
B. ለሀገር እድገት
C. ከጥገኝነት ለመላቀቅ
D. ✓ ተመፅዋች ለመሆን

Answer: D

Hard work lifts people out of poverty and dependence and helps the country grow. Becoming someone who lives on handouts is not a benefit.

15. ግላዊ እና ማህበራዊ አስራሮችን ለመምራት ከትውልድ ወደ ትውልድ የሚተላለፍ የማህበራዊ ቡድን መንፈሳዊና ቁሳዊ አካል ስብስብ ነው? (1)

- A. ሀላፊነትን መወጣት
B. ግብረ ገባዊ ውሳኔ
C. ✓ ባህል
D. የተፈጥሮ ሀብት

Answer: C

The spiritual and material things a group passes down through the generations are called culture. Culture guides how people behave on their own and together.

16. ከሚከተሉት ውስጥ ህግን የሚገልፀው ጽንሰ ሃሳብ የትኛውም ነው ? (1)

- A. ህግ ማለት ማንኛውም ማህበረሰብ ሊከተላቸው የሚገቡ የስነ ምግባር መርሆች ናቸው
B. ህግ የዜጎች ይሁንታ መገለጫ ነው
C. ህግ ለባለስልጣናት የተለየ ሆኖ ይዘጋጃል
D. ✓ ሀ እና ለ መልስ ናቸው

Answer: D

Law is a set of rules everyone in society should follow, and it comes from the agreement of the citizens. Both of those statements are right.

17. በፈቃደኝነት ህግን ላለመጣስ የሚደረግ ማንኛውም እንቅስቃሴን የሚገልፀው ሀሳብ የትኛው ነው ? (1)

- A. ሙስና
B. ማጭበርበር
C. ✓ ለህግ ተገዥነት
D. የዝምድና ወገንተኝነት

Answer: C

Choosing on your own not to break the law is called being law abiding. Corruption, cheating and favouring relatives are the opposite.

18. ከሚከተሉት ውስጥ ለህግ መገዛት አስፈላጊነት ውስጥ የማይካተተው የትኛው ነው? (1)

- A. ሠላምን ለማስፈን
B. ✓ ህገ ወጥ የህፃናት ዝውውር
C. ፍትሀዊ የሀብት ክፍፍል
D. ሙሉ ነፃነት ማግኘት

Answer: B

We obey the law to keep peace, share wealth fairly and protect our freedom. Illegal trafficking of children is a crime, so it can never be a reason to obey the law.

19. ለህግ ተገዥ የሆኑ ዜጎች ከሚያሳይዋቸው ባህርያት ውስጥ አንዱን ምረጡ? (1)

- A. የመብታቸውንና ሀላፊነታቸውን ገደብ ያውቃሉ
B. የሀገሪቱን ህግ መጠበቅ የህዝቦችን ይሁንታ መጠበቅ እንደሆነ ያምናሉ
C. ህግን አለማወቅ ከቅጣት እንደማያድናቸው ይገነዘባሉ
D. ✓ ሁሉም መልስ ናቸው

Answer: D

Law abiding citizens know the limits of their rights, respect the law as the people's own agreement, and know that not knowing the law does not save them from punishment. All three are true.

20. ከህጎች መስፈርቶች ውስጥ የማይካተተው የትኛውም ነው? (1)

- A. ቋሚ
B. ወጥነት
C. ተለዋዋጭነት
D. ✓ ኢ_ ፍትሃዊነት

Answer: D

A good law must be steady, consistent and fair. Being unfair is never a standard that a law should meet.

21. ዜጎች እና የህዝብ ተመራጮች ለህግ የማይገዙ ከሆነ ምን ዓይነት አሉታዊ ተጽእኖ ይኖራል? (1)

- A. ለአላዊነትን ማስጠበቅ
B. ሙሉ ነፃነት ማግኘት
C. ✓ የሠላም እጦት
D. ሀ እና ለ መልስ ናቸው

Answer: C

When citizens and leaders ignore the law, peace disappears. The other choices name good things, not bad effects.

22. ከሚከተሉት ውስጥ የሙስና መገለጫ ያልሆነው የትኛው ነው? (1)

- A. ✓ ህግን መሠረት አድርጎ መስራት
B. ማጭበርበር
C. ጉቦ መስጠት
D. የዝምድና ወገንተኝነት

Answer: A

Cheating, giving bribes and favouring relatives are all forms of corruption. Doing your work according to the law is not.

23. ከተሠጡት በርካታ አማራጮች ውስጥ ትክክለኛና የተሻለውን የመምረጥ እና የመወሰን ሂደት ነው? (1)

- A. በራስ መተማመን
B. ✓ ግብረ ገባዊ ውሳኔ አሠጣጥ
C. ለህግ ተገዥነት
D. የግብረ ገብ ምሉዕነት

Answer: B

Picking the right and best choice out of many is called moral decision making. The other choices name different qualities.

24. ተማሪ በረከት የ6ኛ ክፍል ተማሪ ሲሆን በመንገድ ላይ በጣም ቸኩሎ እየሄደ አስፋልት ለመሻገር የተቸገሩ አዛውንት ይመለከታል። ምን ዓይነት ግብረ ገባዊ ውሳኔ መውሰን አለበት? (1)

- A. በጣም ስለቸኩለ እያያቸው ጥሏቸው መሄድ
B. ✓ እጃቸውን ይዞ ማሻገር
C. ለመሄድ ያሰበበት ቦታ ይሄድና ሲመለስ ማሻገር
D. መልሱ የለም

Answer: B

The right thing is to stop, take the elder by the hand and help them cross. Being in a hurry is not a reason to leave someone who needs help.

25. ከሚከተሉት ውስጥ የግብረ ገባዊ ውሳኔ አሠጣጥ ችሎታ ባህርያት ውስጥ የሚካተተው የትኛውም ነው? (1)

- A. ምክንያታዊነት
B. ምክንያታዊ ውሳኔ
C. አሳቢነት
D. ✓ ሁሉም መልስ ናቸው

Answer: D

Thinking logically, deciding with reasons and caring about others are all parts of good moral decision making. So all of them are included.

26. ትክክለኛ የውሳኔ አሰጣጥ ሂደት ውስጥ የማይካተተው የትኛው ነው ? (1)

- A. ችግሩን መለየት
B. መውሰን እና መከታተል
C. ሊከሰቱ የሚችሉ ውጤቶችን መለየት
D. ✓ መልስ የለም

Answer: D

All three of the listed items really are steps in making a good decision. Since none of them is left out, the right choice is that there is no answer.

27. ከሚከተሉት ውስጥ የግብረ ገባዊ አሠጣጥ ተግዳሮት ያልሆነውን ምረጥ ? (1)

- A. የእቻ ግፊት
B. ለራስ የሚሰጥ ግምት
C. የተገደበ ምክንያታዊነት
D. ✓ አሳቢነት

Answer: D

Peer pressure, thinking too highly of yourself and limited reasoning make good decisions harder. Being thoughtful helps you decide well, so it is not a challenge.

28. ያለንን እምነት ለሚያረጋግጡ መረጃዎች ትኩረት የመስጠትና ካለን እምነት ጋር የሚጋጩ ችላ የማለት ወይም የመቀነስ ዝንባሌ ምን ይባላል? (1)

- A. ✓ የማረጋገጫ ወገንተኝነት
B. ተጨማሪ ቁርጠኝነት
C. የበዛ ቁርጠኝነት
D. የግንኙነት ግጭት

Answer: A

When you only listen to what agrees with you and ignore what does not, that is confirmation bias. It stops you from seeing the whole truth.

29. ሰዎች እምነቶቻቸውን አውንታዊ አስተሳሰባቸውን በድርጊት ሲፈፀሙ ምን ዓይነት ባህሪ ይኖራቸዋል? (1)

- A. በሠዎች ዘንድ ተቀባይነት የሌለው ባህሪ ይኖራቸዋል
B. ✓ መልካም ባህሪ ይኖራቸዋል
C. ለህግ የማይገዛ ሰው ባህሪ ይኖራቸዋል
D. ሀ እና ሷ መልስ ናቸው

Answer: B

When people put their good beliefs and positive thoughts into action, they behave well. The other choices describe bad behaviour.

30. ከሚከተሉት ውስጥ መልካም ባህርይ ያለው ሰው መገለጫ የሆነው የት ነው? (1)

- A. ተጠያቂነት B. ምሉዕነት
C. ሀቀኝነት D. ✓ ሁሉም መልስ ናቸው

Answer: D

Answering for what you do, keeping your character whole and telling the truth are all signs of good behaviour. So all of them are correct.

31. አለስፈላጊ ውስጣዊ ግፊትን፣ ስሜትን እና ምቹትን መቆጣጠርን የሚገልፀው ሀሳብ የትኛው ነው? (1)

- A. ሀቀኝነት B. ✓ ራስን መቆጣጠር
C. ትሁት መሆን D. በራስ መተማመን

Answer: B

Holding back urges, feelings and wishes that you do not need is called self control. Honesty, humility and confidence are different qualities.

32. የመልካም ባህሪ ባለቤት መሆን ምን ዓይነት ጠቀሜታ አለው? (1)

- A. ✓ በህብረተሠቡ ዘንድ ክብርና ተቀባይነት ለማግኘት B. በሰዎች ዘንድ እምነት ያሳጣል
C. ለተለያዩ ቅጣቶች መዳረግ D. ሁሉም መልስ ናቸው

Answer: A

Good character earns you respect and acceptance from the people around you. Losing trust or being punished are not benefits.

33. መልካም ባህርይ ማሳደጊያ መንገዶች ውስጥ የማይካተተው የትኛውም ነው? (1)

- A. ኅላፊነትን መውጣት እና እራስን ለተጠያቂነት ማዘጋጀት B. የግጭት ዝንባሌን ማስወገድ
C. ታማኝ መሆን እና የገቡትን ቃል መጠበቅ D. ✓ የሰዎችን ክብር መንፈግ

Answer: D

You build good character by taking responsibility, avoiding fights and keeping your word. Refusing to respect people does the opposite.

34. አንድ ሰው መልካም ባህሪ ከሌለው ምን ዓይነት አሉታዊ ተጽእኖ ይደርስበታል? (1)

- A. ብቸኛ መሆን እና መገለል B. ታማኝ አለመሆን
C. በቤተሠብ፣ በጓደኛ እና በህብረተሠቡ ዘንድ ተቀባይነት ማጣት D. ✓ ሁሉም መልስ ናቸው

Answer: D

A person without good character ends up lonely, is not trusted, and is not accepted by family, friends or society. All three happen.

— END OF MARKING KEY —

Generated on Meskerem 22, 2019 E.C. (October 2, 2026 G.C.) · Temari.et